

Зміст

Розділ 1

Державотворчі процеси, геополітичні та євроінтеграційні перспективи України в умовах глобалізації

Тетяна Антонюк. Імідж України у світовому просторі: політичні аспекти	9
Михайло Гордієнко. Перверзії демократії в процесі розбудови української державності	11
Сергій Грабовський. Україна й проблема глобальних викликів сьогодення	15
Марина Ергемлідзе. Самоідентифікація національних меншин в умовах глобалізації	18
Олег Зубчик. Політична трансформація українського суспільства в контексті сучасного політичного часу .	20
Елизавета Квиликівська. К вопросу о взаимодействии национальных культур в условиях глобализации .	24
Тамара Кушерець. Українська нація-держава в умовах зростання культурної багатоманітності	27
Ігор Лесєв. Громадські організації та деякі аспекти державотворення в сучасній Україні: проблеми, прогнози, перспективи	31
Ігор Лосєв. ХХІ ст.: новітня бездержавність українців .	33
Федір Медвідь, Алла Медвідь. Українська національна ідея як державотворча детермінанта: питання теорії та історії	36
Олександр Мостяєв. Фактори геополітичного розвитку України	39
Тетяна Павлова. Сучасна українська державність й філософсько-правові погляди Георга Вільгельма Фрідріха Гегеля	44
Таїсія Пустова. Принципи моралі у глобальній геополітиці та сучасний соціокультурний простір України .	46
Максим Розумний. Національне будівництво: критика досвіду	49
Галина Саган. Місце «української ідеї» у становленні дипломатичної служби УНР у Королівстві сербів, хорватів і словенців	52
Надія Семчук. Етичний вимір глобалізації: український досвід	55
Олександр Сугоняко. Пошук путі	57
Тетяна Талько. Філософське людинознавство у контексті євроінтеграційних праґнень України	60
Михайло Цюрупа. Українська воєнно-гуманітарна спадщина у контексті культурних відмінностей Сходу і Заходу	63
Віктор Червінський, Сергій Червінський. Народна добродинність в історії Київського університету .	66
Олег Чирков. Національна безпека України крізь призму сучасних тенденцій розвитку етнічної будови української нації	71
Тетяна Шевель. Політичні символи України	74

Розділ 2

Історичний досвід українського етнозбереження

Михайло Басараб. Історичні передумови зародження етнічного сепаратизму: український контекст	76
Людмила Божук. Українська освіта за рубежем: способи себепредставлення та ширення українського у світі	79
Світлана Бойко. Проблема етнозбереження і консолідації українського суспільства	82
Тетяна Воропаєва. Українськість як системний чинник колективної ідентифікації	85
Богдан Гальчак. Лемки в стосунку до Української Повстанської Армії	90
Леонід Залізняк. Про давньоруську народність та її прибічників в Україні	93
Олена Іваненко. Фольклористична діяльність Чернігівської «Громади» в національному відродженні України у другій половині XIX ст.	97
Сергій Конча. Руси-луд'ана з праці аль-Мас'уді: етнографічна інтерпретація	100
Назар Котельницький. Дворянський маєток І. І. Петрункевича: питання історії та економіко-господарчої структури	104
Ольга Лебедєва. Проблема утворення українського етносу в українознавчих дослідженнях кінця XIX – початку ХХІ століть	106
Віталій Мороз. Кобзарство в контексті історії України козацької доби	109
Олександр Музичко. Участь одеських істориків в українському національному русі другої половини XIX – початку ХХ ст.	112
Микола Обушний. Громадські об'єднання далекосхідної української діаспори Росії у збереженні національної ідентичності	115
Олена Олійник. Запровадження радянської моделі охорони здоров'я у західноукраїнському селі (1945–1951 рр.)	121

Валентина Петрикова. Інформаційна культура М. Грушевського в національній соціокультурній творчості	123
Валентина Піскун. Теоретичне осмислення українськості: особистісне і спільнотне	126
Наталія Притулик. До міфологеми образу собаки в українців (із використанням матеріалів етнографічних експедицій, проведених на Чернігівському Полісі та Буковині)	130
Юрій Русанов. Внесок чернігівського дворянства у розвиток етнокультури на Чернігівщині у другій половині XIX – на початку ХХ ст.	133
Сергій Сегеда. Трипілля в етнокультурній історії України	135
Володимир Скляр. Українці в етнічному складі міського населення: за матеріалами переписів 1989 та 2001 рр.	138
Маргарита Шостак. Етнокультурні процеси в Київській Русі у дослідженнях сучасних українських вчених	142
Тетяна Якубова. Історія Північного Причорномор'я в історико-культурних фондах Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського	146

Розділ 3

Збереження культурно-історичного досвіду українства: літературно-мистецький вимір

Ніна Авер'янова. Микола Гоголь: системне бачення культуротворчих процесів у добу націетворення	150
Олександр Антоненко. Творча діяльність ансамблю пісні і танцю «Запорожці» як фактор збереження та популяризації традицій козацької культури	153
Олександр Безручко. Київський державний інститут кінематографії: забута сторінка вищої художньої кіноосвіти в Україні	156
Ірина Головай. Українська нація у потрактуванні Івана Франка	160
Олена Даниліна. Рецепція образу гетьмана Івана Мазепи в «Крилології вічної гордії» Олега Гончаренка	162
Сергій Денисюк. Здобутки і втрати української літератури у науковій концепції Юрія Шевельова (Шереха)	164
Павлина Дунай. Апологія культури від Андрія Ніковського	168
Лариса Ігнатова. Українці-холмщаки в контексті становлення сучасної музичної культури Волині	170
Аліна Кондратюк. Національний варіант барокового стилю в монументальних ансамблях київської школи першої XVIII ст.	173
Аліна Некрасова. Українська реальність як жанротворчий аспект прози Леоніда Кононовича	176
Наталія Пічахі. Мова творів П. Загребельного як стильовий і націетворчий чинник	178
Лариса Рева. Многогрань М. Гоголя очима духовного проповідника України Олеся Гончара	179
Юлія Солод. Майбутнє, яке пройшло (візії масового суспільства в українському футуризмі)	181
Дарина Тетерина-Блохін. Неоромантизм Лесі Українки на тлі західноєвропейської літератури	185
Анатолій Ціпко. Українці в історичному досвіді себевироблення, себевирахження, себеконтролю	189
Тетяна Шептицька. Особа vs влада (досвід українського письменства 1920-х – 1930-х)	192
Наталія Щербінін. Вплив літературних творів та публікацій Івана Наумовича на формування української нації у Східній Галичині другої половини XIX ст.	196
Жанна Янковська. Кобзарство як національно-культурний феномен: відображення в літературі XIX ст.	199

Розділ 4

Українська духовність: філософсько-світоглядні, релігійні, освітні та етнопсихологічні аспекти

Тетяна Власова. «Локальні наративи» постмодернізму і проблеми становлення духовності сучасного українського суспільства	202
Поліна Герchanівська. Українська релігійна культура	204
Лариса Горенко. Малоросія – Україна: проблеми культурної самоідентифікації	207
Михайло Довбищенко. Вплив релігійних рухів на розвиток національної свідомості православного та уніатського нобilitetу Волині кінця XVI – першої половини XVII ст. (українознавчий аспект)	210
Тетяна Ємець. Вплив української ідентичності Володимира Антоновича на його життєвий шлях	213
Світлана Кагамлик. Концепції України–Русі в творах київських церковних діячів ранньомодерного часу	216
В'ячеслав Калач. Релігія як системний чинник національного розвитку українців	219
Людмила Ковтун. Колористична семантизація традиційного українського весілля	222
Тетяна Купцова. Експлікація архетипів колективного несвідомого українського народу в творчості Г. Сковороди	224
Ліна Мохір. Діяльність Південно-Західного Відділу Російського Географічного Товариства у вивченні Київщини та Чернігівщини	226
Максим Плешко. Ідеї народоправства в контексті українського державотворення	230
Катерина Савич. Метаморфози роз'єднаності як визначальної ментальної риси українців	233
Людмила Сорочук. Етнопедагогіка як феномен національно-культурного самовираження українців	234
Сергій Ткаченко. Етномовна ідентичність студентської та учнівської молоді Харкова на початку ХХІ ст.	238
Ірина Федорченко. Українськість і національний характер: співвідношення понять	241

Юрій Фігурний. Нищення українськості в сучасних засобах масової культури на прикладі кінофільму В. Бортка «Тарас Бульба»	243
Ярослав Фощан. «Історія русів» – окремі зауваги до концепції і авторства твору	246

Олеся Церковняк-Городецька. «Первісне громадянство...» – український науковий часопис європейського рівня	249
Світлана Яременко. Етнокультурне забарвлення україномовного газетного дискурсу початку ХХ ст.	251

Розділ 5

Становлення українського суспільства: гендерні та аксіологічні аспекти

Светлана Бородина. Женское образование в крестьянской среде XIX ст.	254
Ірина Вакулик. Типові моделі поведінки особистості в українському студентському середовищі	257
Ольга Власова. Основні підходи щодо вирішення проблем гендерної рівності в сучасній Україні	258
Олександр Волков. Критика парткулярної етики дискурсу імперського суб'єкта	260
Ірина Грабовська. Українська «жінка-лицар» між життям та інтелектуальною традицією	263
Катерина Жадько. Про поєднання національних і загальнолюдських споконвічних цінностей у філософії українського буття	266
Катерина Кобченко. Софія Щеглова: сторінки наукової біографії	269
Вікторія Кравченко. Система детермінант агресивних проявів особистості шульги (лівші) в українському суспільстві	274
Неллі Крилова. Звукосмислові та інтенціональні особливості комунікативних повідомлень українських політиків	276

Надя Лобнер, Максим Зубарев. Политические стратегии благотворительных негосударственных организаций в борьбе с беспризорностью в Украине	280
---	-----

Інна Машкова. Ціннісні орієнтації студентів-економістів в умовах ціннісно-нормативної кризи	283
--	-----

Катерина Пантілеєнко. Жінки як суб'єкт фемінізму і гендерна політика в Україні	287
---	-----

Елеонора Скиба. Постмодерністські концепції стилю життя масової культури: сучасний український контекст	289
--	-----

Ганна Скрипаль. Проблема свободи у творчості мислителів Київського кола філософії	291
--	-----

Юлія Стребкова. Вплив ідеології сексизму на деформацію образу здорової жінки в українському сьогоденні	294
---	-----

Марія Цуркан. Основні чинники розвитку та накопичення конфліктного потенціалу у сучасному українському суспільстві	297
---	-----

Розділ 6

Матеріали Круглого столу

«Український визвольний рух, політичні репресії та проблеми націєтворення»

Віктор Гудзь, Віталій Гудзь. Помилка влади чи геноцид: визначення характеру голоду 1932–1933 рр. в УРСР у сучасній історіографії	301
---	-----

Сергій Кот. Історико-правові питання державного визнання учасників українського національно-визвольного руху в контексті національного відродження України	307
---	-----

Тетяна Євсєєва. Голод-геноцид 1932–1933 років в Україні як чинник трансформації культурно-історичного феномена українства	304
--	-----

Василь Лісовий. Український дисидентський рух	310
--	-----

Євген Сверстюк. Криза є нагадуванням	314
---	-----

CONTENTS

Part 1

State-building processes, geopolitical and Europe integrating perspective of Ukraine in globalization circumstances

Tetiana Antoniuk. The image of Ukraine in world space: political aspects	9
Mykhailo Hordienko. Perversions of Democracy in the development of Ukrainian statehood	11
Serhiy Hrabovs'ky. Ukraine and the problem of global challenges of today	15
Maryna Ergemlidze. Self-identification of ethnic minorities in the Era of Globalization	18
Oleh Zubchyk. Political transformation of Ukrainian society in the context of modern political times	20
Yelyzaveta Kvylinkova. To a question on interaction of national cultures in the conditions of globalization	24
Tamara Kusherets. Ukrainian nation-state in the growth of cultural diversity	27
Ihor Lesiev. Civil organizations and same aspects of state forming in present day Ukraine: problems, forecasts, perspectives	31
Ihor Losev. XXI century: new without state status of the Ukrainians	33
Fedir Medvid, Alla Medvid. Ukrainian national idea as a determinant of the state: issues of theory and history	36
Alexander Mostiaev. Factors of geopolitical development of Ukraine	39
Tetiana Pavlova. Modern Ukrainian statehood and philosophical and legal views of Georg Wilhelm Friedrich Hegel	44
Thais Pustova. Principles of morality in global geopolitics and current socio-cultural space of Ukraine	46
Maxym Rozumny. Nation-building: a critique of experience	49
Galyna Sahan. "Ukrainian ideas" in the establishment of the diplomatic service of the Ukrainian People's Republic (UNR) in the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes	52
Nadia Semchuk. Ethical dimension of globalization: the Ukrainian experience	55
Alexander Suhoniako. Search for a way	57
Tetiana Talko. Philosophical anthropology (lyudynoznavstvo) in the context of European aspirations of Ukraine	60
Mychailo Tsyrupka. Ukrainian military and humanitarian heritage in the context of the cultural differences of East and West	63
Victor Chervinsky, Serhiy Chervinsky. People's charity in the history of the Kyiv University	66
Oleh Chyrkov. National security of Ukraine through the prism of contemporary trends in the ethnic structure of the Ukrainian nation	71
Tetiana Shevel. Political symbols of Ukraine	74

Part 2

Historical experience of Ukrainian ethnical preserving

Mychailo Basarab. Historical background of the origin of ethnic separatism: Ukrainian context	76
Liudmyla Bozhuk. Ukrainian education abroad: self-expression manner and spread of Ukrainian cultural experience in the world	79
Svitlana Boiko. The problem of ethno-preservation and consolidation of Ukrainian society	82
Tetiana Voropayeva. Ukrainian ethnicity as a system factor of collective identification	85
Bohdan Halchak. Lemco's attitude to the Ukrainian Insurgent Army	90
Leonid Zaliznyak. About Old Rus' people and its supporters in Ukraine	93
Olena Ivanenko. Folklore work of Chernihiv "Hromada" in a national rebirth of Ukraine in the second half of the 19th century	97
Serhiy Koncha. Rus-lud'ana in the work of al-Mas'udi: ethno-geographical interpretation	100
Nazar Kotelnytsky. Noble man's estate of I. Petrunkevych: history and economical structure	104
Olha Lebedieva. Problem of formation of the Ukrainian ethnos in Ukrainian studies the end of XIX – beginning of 21th century	106
Vitaly Moroz. Kobzar music art in the context of history of Ukrainian Cossacks	109
Alexander Muzychko. Participation of the Odessa historians in Ukrainian national movement of the second half of XIX – early XX century	112
Mykola Obushny. Public Associations of the Ukrainian diaspora in Russia Far East in the preservation of national identity	115

Olena Oliynyk. Introduction of the Soviet model of health in the West-Ukrainian village (1945–1951)	121
Valentyna Petrykova. M. Hrushevsky's informational culture in the national-cultural creativity	123
Valentyna Piskun. Theoretical comprehension of Ukrainian essence: personal and communal	126
Natalia Prytulyk. Mythologemes of "dogs" of the Ukrainians (using materials of ethnographic expeditions conducted in Chernihiv Polissia and Bukovyna)	130
Yuryi Rusanov. Contribution of Chernihiv nobility to the development of ethnic culture of Chernihiv region in the second half of the 19th – early 20th century	133

Serhiy Seheda. Trypillia in ethno-cultural history of Ukraine	135
--	-----

Nina Averyanova. Mykola Hogol: the system vision on the processes of cultural creation in the age of nations' constructing	150
Alexander Antonenko. Creative activity of the ensemble of song and dance "Zaporozhtsi" as a factor of prevention and popularization of the traditions of Cossack's culture	153
Alexander Bezruchko. Kyiv State Institute of cinematography: a forgotten page of the higher artistic cinematographic education in Ukraine	156
Iryna Holovai. Ukrainian Nation in the interpretation of Ivan Franko	160
Olena Danyliна. Reception of the image of hetman Ivan Mazepa in the "Krylogia vichnoyi gordiyi" of Oleh Goncharenko	162
Sergiy Denysiuk. Achievements and defeats of Ukrainian literature in the scientific conception of Jurij Sheveliov (Sherekh)	164
Pavlyna Dunay. Apology of culture of Andriy Nikovsky	168
Larysa Ignatova. The Ukrainians from Cholmshchyna region in the context of modern music culture's formation in Volyn	170

Alina Kondratiuk. National variant of baroque style in monumental ensembles of the Kyiv's school of the first half of the 18th century	173
---	-----

Tetiana Vlasova. "Local narratives" of postmodernism and problems of becoming of modern Ukrainian society spirituality	202
Polina Herchanivska. The Ukrainian religious culture	204
Larysa Horenko. Malorosiya – Ukraine: problems of cultural self-identification	207
Mykhailo Dovbyschenko. Influence of religious motions on development of national consciousness of orthodox and uniate nobility of Volyn' XVI – the first half of the XVII (ukrainological aspect)	210
Tetiana Yemets. The influence of Ukrainian identity of Volodymyr Antonovich on his life	213

Volodymyr Sklyar. The Ukrainians in ethnic structure of urban population: offer the censuses of 1989 and 2001	138
--	-----

Marharyta Shostak. Ethno-cultural processes in Kyivan Rus' in the studies of modern Ukrainian scientists .	142
---	-----

Tetiana Yakubova. History of the Northern Black Sea Coast region in historic-cultural Funds of the National V. Vernadsky library	146
---	-----

Part 3 Prevention of the cultural-historical experience of Ukrainian peoples in world ("Ukrainstvo"): literary-art dimension

Alina Nekrasova. Ukrainian reality as a genre-creative aspect in the prose of Leonid Kononovych	176
Natalia Pichakhchi. Language of P. Zagrebelsky's writings as a stylistic and nation-creative factor	178
Larysa Reva. Many-siding of M. Hogol in the view of Oles' Gonchar	179
Yulia Solod. Future, which has passed	181
Daryna Teteryna-Blokhyne. Neo-romanticism of Lesya Ukrainka on the background of west European literature	185
Anatoly Tsipko. The Ukrainians in the historical experience of self-creation, self-expression, self-control . .	189
Tetiana Sheptytska. Person vs authority (experience of the Ukrainian literature of the 1920th – 1930th) . .	192
Natalia Shcherbinin. Influence of the literary works and publications of Ivan Naumovych on creation of the Ukrainian nation in Eastern Halychyna on the second half of the 19th century	196
Zhanna Yankovska. Kobzar's art as the national-cultural phenomenon: reflection in the literature of the 19th century	199

Part 4 Ukrainian spirituality: philosophic-world outlook, religious, educational and ethno-psychological aspects

Svitlana Kahamlyk. The concept of Ukraine-Rus' in the works of Kyiv church figures of early modern time	216
Viacheslav Kalatch. Religion as a system factor of national development of the Ukrainians	219
Lyudmyla Kovtun. Color semantization of the traditional Ukrainian wedding	222
Tetiana Kuptsova. Explication of archetype of the collective irresponsibility of Ukrainian people in H. Skovoroda's works	224
Lina Mokhir. The activity of the South-West Department of the Russian Geographic Society in Chernihiv and Kyiv region	226

Maksym Pleshko. Idea of people's law activity in the context of Ukrainian state-creation	230
Kateryna Savych. Metamorphosis of disconnection as determining mental line of the Ukrainians	233
Ludmyla Sorochuk. Ethno-pedagogy as a phenomenon of national and cultural self-expressions of the Ukrainians	234
Serhiy Tkachenko. Ethno-language identity of Kharkiv's students and schoolboys at the beginning of the XXI century	238
Iryna Fedorchenko. Ukrainian ethnicity and national character: correlation of concepts	241
Yuriy Fihurny. Elimination of Ukrainian ethnicity in modern mass culture on the example of V. Bortko's movie "Taras Bul'ba"	243
Yaroslav Foshchan. "History of Ruses": Some Comments to its Concept and Authorship	246
Olesya Tserkovniak-Horodetska. "Pervisne gromadyanstvo" ("Primitive society...") – the Ukrainian world-level periodical	249
Svitlana Yaremenko. Ethno-cultural coloration of the Ukrainian-language newspaper's discourse in the beginning of the 20th century	251

Part 5

Formation of the Ukrainian society: gender and axiological aspects

Svitlana Borodina. Woman's education in peasant estate in the 19th century	254
Iryna Vakulyk. Typical models of behavior of a personality in Ukrainian student's milieu	257
Olha Vlasova. Main approaches to the solution of gender equality's problems in modern Ukraine	258
Alexander Volkov. Criticism of particularistic ethic of the discourse of imperial subject	260
Iryna Hrabovska. Ukrainian "female knight" between life and intellectual tradition	263
Kateryna Zhadko. About joining of national and common to all mankind age-old values in the philosophy of Ukrainian being	266
Kateryna Kobchenko. Sophia Shcheglova: pages of the scientific biography	269
Viktoria Kravchenko. System of the determinates of aggressive manifestations of a lefthander's personality in Ukrainian society	274
Nelli Krylova. Aural-semantic and intentional peculiarities of communicative massages of the Ukrainian politicians	276
Nadia Lobner, Maksym Zubarev. Political strategies of charitable non-government organizations in the struggle with the homelessness in Ukraine	280
Inna Mashkova. Value orientations of economist students in the situation of value-normative crisis	283
Kateryna Pantaleenko. Women as subject of feminism and gender politics in Ukraine	287
Eleonora Skyba. Postmodern conceptions of the mass culture's life style: modern Ukrainian context	289
Hanna Skrypal. Problem of freedom in the works of the thinkers of Kyiv circle of philosophy	291
Yulia Strebkova. The influence of the ideology of sexism on the deformation of the healthy woman's image of in today's Ukraine	294
Maria Tsurkan. The main factors of development and accumulation of conflict's potential in modern Ukrainian society	297

Part 6

Materials of Round table discussion "Ukrainian liberation's movement, political repressions and the problems of the nation's formation"

Viktor Hudz, Vitalii Hudz. Mistakes of the authorities or genocide: determination of character of the famine 1932-1933 in the Ukrainian SSR in the modern historiography	301
Tetiana Yevseeva. Famine genocide of the 1932-1933 in Ukraine as a factor of transformation of cultural-historical phenomenon of Ukrainity (Ukrainstvo)	304
Sergiy Kot. Historic-lawful questions of the state's acknowledgment of the participants of Ukrainian national liberation movement in the context of national revival of Ukraine	307
Vasyl Lisovyi. Ukrainian dissident movement	310
Yevhen Sverstiuk. Crisis as a reminding	314
About the authors	316